

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1921.

V Ljubljani, dne 25. januarja 1921.

Štev. 2.

7.

Škofijski predpisi za upravo cerkvenih in nadarbinskih gozdov.

Po uradnih statističnih podatkih za leto 1910 je bilo v ljubljanski škofiji (na Kranjskem) omenjenega leta izkazanih 2895 hektarjev cerkvenih in nadarbinskih gozdov. Nekaj teh gozdov bo pripadalo sedaj pač Italiji.

Kakega pomena je gozd za domače gospodarstvo, vé vsak posestnik; važnost gozda zna ceniti tudi vsak upravitelj cerkvenega in nadarbinskega premoženja. Poslednji pa se mora zavedati dolžnosti, da je s cerkvenim in nadarbinskim gozdom skrbno in umno gospodariti. Le tedaj se ohrani vrednost gozdnega kapitala, produktivnost in donos gozda.

Pri nadarbinskih gozdih pa je treba gledati tudi še na to, da ostane donos gozda zagotovljen vsakokratnemu nadarbinarju, torej upraviteljevim naslednikom, ki jim gre pravica do kolikor toliko enakomernih užitkov od gozda ter da ne pridejo v neprijeten položaj, za vsakoletno potrebo drva kupovati, ako je morda njih prednik gozde prekomerno izkoristil.

Zategadelj smatra kn. škof. ordinariat za potrebno, izdati predpise, po katerih je urediti gospodarstvo in izkoriščanje gozdov. Glede teh predpisov se je dosegel sporazum s pristojnimi faktorji deželne vlade.

Naredba.

A. Cerkvni gozdi.

§ 1.

Cerkvene gozde oskrbuje cerkveno predstojništvo, to so župnijski predstojnik in cerkveni ključarji one cerkve, kateri pripadajo dotični gozdi. Pomagajo jim, kadar je potrebno, patron dotične župnije, v pravnih stvareh pa finančna prokuratura.

§ 2.

Redne užitke iz teh gozdov je dovoliti le takim morebitnim upravičencem, ki neoporečno svoje pra-

vice dokažejo; užitek jim gre le v toliko, v kolikor so upravičeni.

V primerih, ko bi kdo zahteval užitek, ne da bi bil nedvomno upravičen, ali pa ko bi zahteval več, kot je nedvomno upravičen, mora se obrniti cerkveno predstojništvo potom dekanata do kn. šk. ordinariata.

§ 3.

Morebitne prošnje za miloščine na račun cerkvenih gozdov mora predložiti cerkveno predstojništvo, sporazumno s patronom, istega leta, v katerem so zaprosene, po dekanijskem uradu kn. škof. ordinariatu v odobrenje.

§ 4.

Užitek, torč tudi izkupilo za gozdne pridelke, kot so les, stelja in drugo, pripada iz cerkvenih gozdov cerkvi in se porablja predvsem za nje vzdrževanje, nabavo potrebnih predmetov, itd., kakor tudi za vzdrževanje objektov, ki spadajo k dotični cerkvi.

O užitkih (izkupilu), kakor tudi o porabi izkupila mora cerkveno predstojništvo voditi natančne račune in zapiske.

§ 5.

Ako dopušča gozd, da se vsako leto seka les ali izkoriščajo gozdni pridelki, treba je, potem ko je krita potrebščina na stavbinskem in drugem lesu za cerkev in cerkvena poslopja, te pridelke kar najbolje mogoče prodati in izkupilo v cerkvenih računih vknjižiti. Izkupilo je takoj pupilarno varno naložiti.

Pri prodaji lesa itd., se priporoča ali javna dražba ali pa oddaja pismenim, ofertnim potom.

§ 6.

Kadar je potrebno ali koristno, da se poseka ves gozd ali večji del gozdne zarasti,

je potrebno privoljenje kn. škof. ordinariata, ki se sporazume s pristojnimi faktorji deželne vlade. V takih slučajih je torej potrebno tudi dovoljenje gozdne oblasti in se opozarja na predpise naredbe z dne 19. maja 1920, Ur. list št. 241, glede prijave sečenj.

Prodajo lesa bo, ako ni tako visokih ponudb, da so brezdvomno sprejemljive, javno razpisati, in oddati pod pogoji, ki so za upravo cerkvenega premoženja najugodnejši. Vsekakor je kn.-škof. ordinariatu predložiti osnutek kupne ozir. prodajne pogodbe povodom prošnje za privolitev sekanja.

Po izvršeni sečnji je poskrbeti za morebiti potrebno pogozditev, potem ko so se bili ostanki po sekanju po možnosti odstranili ali pospravili, v kar se je mogoče zgoditi tudi s kupcem lesa.

§ 7.

Prodaja gozdnih zemljišč je podvržena postavnim predpisom o prodaji cerkvene posesti.

B. Nadarbinski gozdi.

§ 8.

Pri nadarbinskih gozdih je postopati slično, kot pri cerkvenih. Vendar veljajo glede nadarbinskih gozdov še sledeči posebni predpisi:

§ 9.

Nadarbinar je upravičen, jemati iz nadarbinskih gozdov drva za kurjavo, kolikor jih potrebuje, ako to dopuščata razsežnost in zarast pri pravilnem in vztrajnem oskrbovanju gozda.

Isto velja glede dobave stelje in stavbinskega lesa, potrebnega za vzdrževanje in popravila poslopij, spadajočih k nadarbinu, za vodovode itd.

Izkoriščanje je urediti po gospodarskem načrtu, ki mora biti odobren od kn. škof. ordinariata na temelju proučitve in potrditve po gozdarski oblasti. V kolikor se giblje gospodarski načrt strogo v mejah vztrajnega gospodarstva, spada potrditev v kompetenco I. inštanca gozdarske oblasti, torej okrajnega glavarstva.

§ 10.

Prodajanje stavbinskega lesa in drv za kurjavo je dopustno iz nadarbinskih gozdov šele tedaj, ko so krite vztrajne potrebščine, navedene v § 9.

Nadarbinar sme nato prodati tolikšno množino lesa, kot je po gospodarskem načrtu, ki se ozira na vztrajno gospodarjenje, dopustno.

Pri prodaji lesne množine, ki jo sme vzeti nadarbinar, ni vezan glede načina oddaje, ampak razpolaga, kakor mu prija.

Ako bi pa nameravano izkoriščanje preseglo vsakoletno vztrajno gospodarjenje in poseglo v substanco, potrebno je posebno privoljenje kn. škof. ordinariata, ki se bo oziral na koristi nadarbine in stavbinskih konkurentov. Za ta slučaj veljajo tudi določila naslednjih paragrafov.

§ 11.

Ako je posekanje gozda potrebno iz gospodarskih ozirov (n. pr. dozorelost gozda) ali drugih razlogov, ima se postopati po zadobljenem privoljenju v smislu § 6.

Izkupilo se mora po odbitku stroškov prodaje in morebitne nasadbe v gozdu ter točasnemu nadarbinarju pripadajočega deleža plodonosno in pupilarno varno naložiti kot renta. Renta obsega vsakoletne obresti in del glavnice. Višino rente določi knezoškofski ordinariat sporazumno z državno oblastjo in jo uživa nadarbinar toliko časa, da nastopi po gospodarskem načrtu določeni užitek iz gozda samega.

Glede prodaje gozdnega zemljišča velja določba § 7.

§ 12.

O zalogah gozdnih pridelkov v slučaju, ko bi nadarbinar zapustil župnijo, veljajo v primerih, ko bi bile te zaloge iz gozda dotično leto vnaprej vzete — torej še ne njegova popolna last — določbe o razdelitvi pridelkov interkalarnega leta.

§ 13.

Gospodje dekani morajo v svojih vsakoletnih poročilih posebej navesti, ali se ravna vsak nadarbinar po teh predpisih. Vsak nadarbinar jamči s svojim lastnim premoženjem za morebitno nepravilno izkoriščanje ali drugačno oškodovanje nadarbinskih gozdov.

Kn. škof. ordinariat v Ljubljani, dne 14. januarja 1921.

Pojasnila in navodila k predpisom naredbe.

Kakor sledi iz naredbe, je velik razloček v gospodarstvu s cerkvenimi in nadarbinskimi gozdi. Ker pripada užitek iz cerkvenih gozdov skoro izključno le lastniku, torej dotični cerkvi in njenim napravam, ni treba s cerkvenim gozdom strogo vztrajno gospodariti, temveč ravnati le po predpisih umnega (racionalnega) gozdnega gospodarstva.

Težavnejši je položaj pri nadarbinskih gozdih, ki imajo namen, dajati kolikor mogoče enakomeren užitek vsakokratnemu upravitelju nadarbine. Glede tega užitka naj služijo naslednje vrstice v pojasnilo.

Za vsakoleten ali periodičen užitek nadarbinskega gozda je merodajna njega razsežnost (ploskev), boniteta (dobrina tal), lega (ugodna, neugodna, bližina ali oddaljenost od komunikacijskih sredstev, ravnina ali strmo pobočje, lahko ali težavno spravilo), zarast (gosta ali redka, goličave), lesna vrsta, starost gozda (dozorel, dozorevajoč, mlad les, kulture, mlad narastek) i. dr.

To so faktorji, ki močno vplivajo na količino vztrajnega užitka od nadarbinskega gozda.

Večji vsakoletni užitek je pa le pri razsežnejših gozdih z normalno zarastjo in primerno ugodno lego mogoč; ako ti predpogoji niso dani, bo vztrajni užitek le v 5, 10 ali večletnih periodah, ki se ponavljajo na razpolago.

Vsekakor je treba gozde pregledati in položaj premotriti. Za izkoriščanje in smotreno gospodarstvo se mora napraviti gospodarski načrt ali pa vsaj nekak program za prvih 10, oziroma 20 let, kakor je to predpisano v § 20. cit. naredbe z dne 19. maja 1920, Urad. lista št. 241.

Predvsem je treba dognati, koliko lesa more gozd vztrajno donášati na dotični ploskvi ob dani boniteti tal in na tej mogoči zarasti. V to svrhu se poslužujemo takozvanih donosnih tabel, ki nam izkazujejo za posamezne lesne vrste in starosti lesa, množino lesa na 1 ha pri raznih bonitetah tal. Gozdarski veščak Feistmantel, kojega tabele so najbolj upoštevane, razločuje devet bonitet. Množina lesa pa je v tabelah izkazana za popolno zarast, to je za tako gosto rast, da segajo drevesne obrše druga v drugo tako daleč, da popolnoma obsenčijo tla pod seboj.

Podatke tabel je zatorej treba reducirati na faktično zarast s tem, da jih pomnožimo z ocenjeno, resnično zarastjo (od 0.1 do 0.9 popolne).

Ker niso vsakemu nadarbinarju Feistmantelove tabele na razpolago, opozarja se na tozadevne podatke na straneh 53 do 60 Poljudnih navodil za merjenje lesa, izdanih po Kmetijski družbi leta 1914.

Vztrajni letni donos gozda ni nič drugega kot povprečni letni prirastek od normalne zaloge lesa v našem gozdu. Ta prirastek izračunamo, ako delimo na faktično zarast reducirano lesno množino, ki nam jo napovedujejo omenjene tabele za porabno dobo. Imamo n. pr. po tabelah pričakovati na 1 ha ob 80letni porabni dobi (starosti, ko je les smatrati na dotični boniteti tal za dozorel), 500 polnih kubičnih

metrov smrekovega lesa (to bi bila že boljša boniteta); povprečni letni prirastek bi znašal v tem slučaju $500 : 80 = 6\frac{1}{4}$ polnih kubičnih metrov.

Teh $6\frac{1}{4}$ polnih kubičnih metrov bi torej smeli vsako leto na 1 ha dotičnega gozda sekati, ne da bi se mogla vsled tega zaloga lesa od leta do leta znižati.

Jasno pa je, da je to mogoče le tedaj, ako ni zarast gozda prerodka (le 0.2 do 0.5 polne) in so zastopani v gozdu kolikor mogoče vsi starostni razredi ali vsaj starostne skupine od 10, 20, 30 let itd. do 80 let, torej pri tako zvani normalni zalogi.

Iz takega gozda bi se lahko vzelo vsako leto prebiraje $6\frac{1}{4}$ m³ najstarejšega lesa.

Takšnega idealno zraslega gozda pa na manjših ploskvah skoro nikjer ni najti. Navadno je tedaj mogoče na manjših gozdnih ploskvah sekati dozorel ali dozorevajoč les le v periodah od 10 do 10 let, ako imamo vsaj približno zastopane različne starostne razrede.

Najčesče niti tega ni, marveč nahajamo gozde najrazličnejše oblike, kar se njih zarasti tiče.

Tako imamo lahko n. pr. enakomerno star gozd, recimo 20letnega; v tem gotovo ne bomo mogli 20 do 30 let skoro nič prida posekati. Tuintam bo mogoče ali tudi potrebno, gozd le prerediti, t. j. izrebiti zatrto in polomljeno drevje v pregosti porasti. Ko pa nam bo ta gozd dozoreval, t. j. ko postane 60-, 70leten itd., bomo pa morali posekati domalega vse v dobi 10 do 20 let, morda celo vse naenkrat.

Pri cerkvenih gozdih bi to ne delo nič, ker gre izkupilo za les itak v fond dotičnega cerkvenega premoženja, katero se porabi za cerkev, kadar pač potreba nanese.

Pri nadarbinah pa je postopanje težje, ker enkratno ali pa v periodah ponavljajoče se sekanje večje množine lesa ne more in ne sme vselej pripasti tačasnemu nadarbinarju, temveč vsem morebitnim naslednikom do zopetne sečnje lesa. V takih slučajih bi se moralo zatorej izkupilo naložiti in pripada nadarbinarju le alikvoten del tega izkupila porazdeljen na dofična leta, v katerih ima tačasni nadarbinar pravico do užitka nadarbine.

V pojasnilo naj služi sledeči konkreten primer:

- a) Nadarbinski gozd meri 1 ha;
- b) starostni razredi so različni;
- c) porabna doba v dotični legi je 80letna;
- d) star les se želi leta 1920. posekati, tega je n. pr. 100 polnih kubičnih metrov;
- e) ako znaša po Feistmantelovih tabelah donos na 1 ha po dotični boniteti v dobi dozorelosti pri 80 letih 708 m³ smrekovega lesa;
- f) in je resnična zarast v našem gozdu n. pr. 0.7 polne zarasti, postopati nam je sledeče:

$708 \times 0.7 = 496 =$ okroglo 500 m^3 na 1 ha: iz tega sledi povprečni prirastek $500 : 80$;

g) okroglo 6 m^3 na 1 ha;

h) cena za 1 polni kubični meter v gozdu stoječega lesa (na panju, štoru) je n. pr. 200 K;

i) letni poprečni dohodek bi bil tedaj 200×6 je 1200 K;

j) ako je bil tačasni nadarbinar n. pr. že šest let na fari in je bilo potrebno ali koristno, posekati onih 100 m^3 lesa naenkrat, potem mu tč. torej letos pristoja:

$$\frac{r(1. \text{op}^n - 1)}{0. \text{op}} = \frac{1200(1.04^6 - 1)}{0.04}$$

$$1200 \times 6.63 = 7956 \text{ K};$$

k) ker znaša poprečni letni prirastek okroglo 6 m^3 , bilo bi torej 64 m^3 (namreč $100 - 36$) posekanih že vnaprej, izvzemši, da je gozd tako dobro ohranjen, da je teh 40 m^3 smatrati kot prihranek izza prejšnjih let. Ko bi pa to ne bili prihranki, upoštevati je sledeče:

naložiti je $100 \text{ m}^3 \times 200 \text{ K} =$	20.000 K
odštevanje	7.956 K
torej	12.044 K

Od leta 1921 dalje pripada vsakoletnemu nadarbinarju na leto 1200 K, poleg tega pa še tolikšen del letnih obresti, da je v $10\frac{1}{2}$, okroglo 10 letih, torej do konca leta 1931. ves kapital z obrestmi vred izčrpan. ($10\frac{1}{2}$ let rezultira iz relacije $64 : 6 = 10\frac{1}{2}$.) Ako izračunamo obresti kapitala 12.044 K, pomanjšanega vsako leto za 1200 K, znašajo iste za 10 let približno 2806 K. Torej sme nadarbinar prejemati letno 1485 K in bi bilo leta 1931. pričeti z zopetno sečnjo v gozdu.

Amortizacijski obrok 1485 K dobimo najhitreje s pomočjo formule: $a = K \frac{1. \text{op}^n \cdot 0. \text{op}}{1. \text{op}^n - 1} =$

Mogoči so seveda najrazličnejši slučajji.

Važno vlogo igra tudi cena lesa, ki ni konstantna. Ker se cena lesa — posebno dandanés — močno menjava, je možno vztrajen užitek le v lesni množini, ne pa v denarju dognati.

Ugotovitev užitka gozdov je vsekakor precej zamotana in je ni mogoče primerjati z užtkom od polja in travnikov, kjer sme nadarbinar porabiti vsakoletni pridelek, ki je več ali manj vsako leto enak, ako ni elementarnih nezdod.

Zatorej je treba, kakor že rečeno, za vsako nadarbinsko gozdno posestvo po proučitvi sestaviti poseben gospodarski načrt, po katerem se je nadarbinarjem ravnati.

Ta načrt se pri velikih kompleksih napravi po pravilih gozdarstva, pri malih gozdih pa bo izdelati le nekak gospodarski program, vselej za 10—20 let.

Na Štajerskem in Koroškem imajo župne uprave deloma že take načrte in programe, ki so tudi oblastveno odobreni, le na Kranjskem se tozadevno še ni uredilo potrebno, pač pa je gozdarska oblast sporazumno s kn. škof. ordinariatom v konkretnih, važnejših slučajjih sekanja potrebno ukrenila v varstvo nadarbinskega gozda.

Posamezni nadarbinar, ki bi sam ne mogel vprašanja vztrajnega gospodarstva pravilno urediti, kakor je pravično in strokovno dopustno, moral bi se obrniti do gozdne oblasti zaradi ureditve.

V to svrhu bi imel sam zbrati podatke, in sicer o ploskvi, legi, opisu tal, tačasni zarasti, lesni vrsti, starosti drevja, goličavah itd.

Gozdni organi bi mogli na podlagi teh podatkov urediti nameravani načrt, eventualno se prepričati na kraju samem o stanju gozdov, ako jih niso že o priliki službenih potovanj imeli priložnost pregledati. Vsekakor pa bi bilo poskrbeti, da bodo načrti za izkoriščanje nadarbinskih gozdnih posestev, oblastveno odobreni in se bo mogoče po teh že odobrenih načrtih pozneje ravnati.

Razmotriti bi bilo še vprašanje, ali je golosek v nadarbinskih gozdih dopusten? Ako iz gozdnopolicijskih ozirov ni zadržka, seka se lahko na golo, pri čemur pa pride poleg že razmotrivane potrebe vztrajnostnega principa tudi vprašanje racionalnega gospodarstva v poštev.

Gozdnopolicijsko je golosek nedopusten v varstvenih in branilnih gozdih (glej § 6., 7. in 19. drž. gozdnega zakona z dne 3. decembra 1852, drž. avstr. zak. šte. 250). Tudi tedaj ni mogoče na golo sekati, ako bi bil vsled tega sosedov gozd ogrožen po nevarnosti vetra (§ 5. gozd. zakona). Iz racionalnega stališča pa bi se gozd ne smel na golo sekati, ako je les še premlad. Izjeme so opravičene, ako je vihar polomil ali izruval toliko drevja, da bi gozd ne mogel v tedanjem stanju obstojati.

Tam, kjer so predniki nadarbinske gozde prekomerno, čez normalni donos, izkoristili, ali gospodarsko zanemarili, bodo imeli nasledniki težko stališče. Njih dolžnost je, da gozde izboljšajo, goljave posadijo in izkoriščanje opustijo dotlej, da je v gozdu zopet normalna zaloga lesa. Da se poslednje doseže, je v gotovih slučajjih potrebna dolgoletna doba in mnogo denarnih žrtev.

Na Štajerskem se o priliki zapuščinskih obravnav po umrlem nadarbinarju gozdi uradno pregledajo in se dožene, ali so se gozdi oskrbovali po predpisanem, oziroma odobrenem načrtu. V negativnem

slučaju se izračuna odškodnina. To bi bilo tudi pri nas potrebno, da more z odškodninskim zneskom nadarbinar gozde spraviti v postavno predpisani stan.

Glede načina prodaje lesa je omeniti sledeče:

V kolikor je obvezan upravitelj cerkvenih gozdov in župnih nadarbin po gori izdelani naredbi za les doseči najugodnejše izkupilo, poslužiti se ima ali javne dražbe ali pa prodaje ofertnim potom.

V to svrhu morajo biti v gozdu, v katerem se bodo drevesa prebiraje izsekala, dotična debbla zaznamovana, v slučaju goloseka pa meje goloseka natančno označene.

Vsekakor je potrebna tudi aproksimativna ocenitev, kolika množina lesa bo odpadla za porabni les, koliko na drva za kurjavo itd., ker se ti podatki rabijo za razpis prodaje.

V slučaju javne licitacije se je obrniti na županstvo zaradi formalnosti, ki so ž njo združene.

Za sklepanje pogodbe (bodisi po licitaciji, bodisi z ofertnim ponudbenikom) je treba sestaviti primeren osnutek.

Osnutka, ki bi bil primeren za uporabo v vsakem slučaju, ni mogoče pripraviti. Za morebitno uporabo pa bi utegnil služiti naslednji formular:

P o g o d b a

sklenjena med upraviteljstvom cerkvenega (nadarbinskega) premoženja v zastopanjem po, kot prodajalcu in v kot kupcem pod sledečimi pogoji:

§ 1.

Upraviteljstvo cerkvenega (nadarbinskega) premoženja proda s privoljenjem kn. škof. ordinariata z dne štev. gospodu les v gozdu, na parcel štev. davčne občine okraja in sicer:

a) debel, zaznamovanih z znamenjem (znamenje naj bo vtisnjeno ob korenini, štoru, in v prsni višini) ali

b) vsa na prostoru, vidno omejenem in odkazanem, stoječa debbla ne glede na debelino za posekanje na golo.

(Približna vrednost oddanega lesa znaša . . . K . . . v.)

§ 2.

Za prodajo namenjena debbla (meje goloseka, event. meje dotične parcele) so se kupcu odkazale in izjavlja ta, da jih dobro pozna.

§ 3.

Sekanje, podelava in spravilo lesa se prepušča kupecu, ki ima upoštevati sledeča določila:

§ 4.

a) Posekati se smejo le odkazana debbla in se mora na dotičnih štorovih vtisnjeno znamenje po poseku poznati.

Ali: b) Posekati se smejo le debbla na odkazanem, za golosek odmenjenem prostoru.

Sekanje se mora izvršiti do na ta način, da ostanejo druga debbla v gozdu kolikor mogoče nepoškodovana.

Poškodbe ima kupec plačati. (Domeniti je globo. Ta globa mora biti višja, kot vrednost lesa.)

Po vetru in snegu polomljeno drevje ima kupec tudi podelati in plačati.

Posekano igličasto drevje se mora obeliti do, da se ne zarede lubadarji v gozdu.

§ 5.

Les je izdelati do v hlode (kakor domenjeno) dolge po 4 m (v hribih s težkim spraviplom 5—10 cm dolžine čez mero, kar se pri merjenju ne upošteva; izdelajo se tudi lahko daljši sortimenti, po dogovoru).

P r i d r v é h

Drva se izdelajo tako, da so polena 1 m dolga. Ko se drva zložijo, se dovoli pri vsakem prostornem metru 10 cm nad 1 metrom v višino.

§ 6.

Vrhače, vejevje je po izvršenem sekanju

a) pustiti prodajalcu,

ali b) spraviti na kupe, ali zložiti v vrste, da ne ležijo razmetani po poseku (kjer ovirajo nasadbo ali pa naravni naraščaj) — (če možno spraviti iz gozda).

Skladišča (ki so morda potrebna) se odkazejo kupcu na licu mesta.

§ 7.

Ako se v gozdu tešejo trami (ali tirni pragovi), mora se tesianje vršiti na prostorih, ki jih upraviteljstvo odkaze. Trske je spraviti na kupe in jih po možnosti odstraniti iz gozda.

Določi se, da se les, odmenjen v tesianje, poprejš izmeri v okroglem stanju in kot takšen plača.

§ 8.

Posekan in podelan les pripravi kupec do za izmerjenje.

Za porabo potov, drč itd. (v kolikor so last cerkve, nadarbine) se odškodnina ne zahteva, ali pa se domeni odškodnina za večjo škodo.

§ 9.

Les se izmeri ob navzočnosti kupčevi in po upraviteljstvu v to pritegnjenega izvedenca N. N.

V spornih zadevah glede mere in kvalitete lesa odloča izvedenec (ali N. N.).

Okrogel les (hlodi, žagovci, les za celulozo itd.) se meri z mersko klupo na sredini hloda, pri čemer se polne polovice centimetrov vzemo kot polni centimetri navzgor, pod polovico centimetra pa se zanemari.

Pri drveh za kurjavo se izmeri kot prostorna mera dolžina, višina skladov in dolžina polena. Drva morajo biti zložena na planem, ne na poševni ploskvi.

Zaznamovati more merjene premere in dolžine hlodov itd. prodajalec kakor tudi kupec.

Izid merjenja je označiti s posebnim zapisnikom, in služijo ti podatki za izračunanje vsote, ki jo je plačati. Ako kupec pri merjenju ne bo navzoč, pripozna izmeritev lesa istotako.

§ 10.

Izračunanje kubične mere temeljem merjenja prodanih sortimentov se izračuna po upraviteljstvu (po izvedencu N. N.)

§ 11.

Stroške merjenja (in izračunanja) trpi kupec.

§ 12.

Kupec plača tekom 14 dni po zadobljeni fakturi, ki se mu dopošlje tekom osmih dni po izmerjenju lesa, v roke po naslednjih cenah:

Za 1 polni kubični meter

- a) n. pr. hlodov do 24 cm debeline na sredi K
- b) od 24 cm debeline na sredi navzdol do 19 cm . K
- c) od 19 cm do 12 cm K

Pri bukovem lesu:

- a) za hlode K
- b) za drva, in sicer za 1 prostorni meter, K

§ 13.

Pripravljen les se sme odvažati šele po izmerjenju in plačilu, ker šele nato postane kupec njega lastnik. Odgovoren pa je kupec za les takoj po izmerjenju.

§ 14.

Prodajalec ne trpi nobene škode za slučaj, da je kupec ukrenil glede spravi la lesa kakšne odredbe, vsled katerih bi zahtevali lastniki tujih parcel kako odškodnino.

§ 15.

Ako kupec ne bi plačal lesa tekom štirih tednov (ali drugega termina) po zadobljeni fakturi, je upravičen prodajalec prodati les na stroške kupca in kriti iz tega izkúpila škodo.

§ 16.

V varščino prevzetih obveznosti položi kupec upraviteljstvu povodom sklepa pogodbe kavcijo, ki znaša 10% približne vrednosti lesa, ki ga poseka. Ta kavcija se vračuni v kupnino tedaj, ko je kupčija popolnoma dovršena.

§ 17.

Stroške in kolke za to pogodbo trpi kupec.

§ 18.

Oba pogodnika se odpovedujeta pravici, to pogodbo izpodbijati zaradi kršitve nadpolovične vrednosti.

V dne 19

. prodajalec. kupec.

Pripomnja. Prodaja se more izvršiti pri ofertnih ponudbah tudi brez formalne pogodbe s sklepnim pismom, s katerim se najugodnejša ponudba sprejme.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 14. januarja 1921.

8.

Duhovnikom.

Ne vemo, kaj nas čaka v sedanjem letu. Upajmo, da se ne uresničijo želje onih grozних sil, ki hočejo splošno svetovno krvavo prekucijo. Tudi o naši državi nam ni treba še obupovati; marveč tolažimo se z nado, da premaga vse zunanje in notranje težave, pa se pod varstvom božjim utrdi na dobro postavljenih temeljih.

Pomenimo se pa o delu, ki naj ga vršimo mi za se in za ljudstvo, za Boga in za Cerkev.

I.

Ozrimo se najprej na nas same. Vedno moramo napredovati in se izpopolnjevati, ako hočemo biti kos našemu svetemu poklicu, ki zahteva od nas zlasti v

sedanjih težkih časih čuječnosti in premagovanja. Te lastnosti pa je zmožen le značaj, ki se je utrdil po uzoru svojega božjega Učitelja.

Pri naših sosedih, bratih Hrvatih, se žal še ni pogleglo ono krivo reformistično gibanje, ki vodi proč od Cerkve v silno škodo in pohujšanje vernega ljudstva.

Za gibanje te vrste so merodajne besede, izgovorjene od papeža Benedikta XV. v tajnem konsistoriju dne 16. decembra 1920, ki se glase:

»Cum multa hoc tempore, ut scitis, Nobis sollicitudinis sint, tum duo praecipue animum Nostrum exerceant; de quibus quidem, antequam ad cooptationem veniamus Episcoporum, in conspectu consensuque vestro silere non possumus. Primum est scilicet quod nonnulla Cleri Czechoslovaci pars talem se iam dudum praebet ut ordinis dignitatisque suae prorsus oblita videatur. Testes vos Nobis esse potestis, quanto Nos opere studuerimus, iam inde ab initio huius rei tam deplorandae, eos qui de via decederent, ad officium sanitatemque revocare. Itaque, adiuvante Dei gratia, haud sane multi usque eo prolapsi sunt ut sese a Iesu Christi Ecclesia, defectionem consummando, seiungerent; numerusque longe maior, quamvis illorum exemplo tentati, in fide permanserunt. Horum autem fidelitatem recte Venerabiles illi Fratres Episcopi auctoritate sua muniendam censuerunt. Qui cum in unum convenissent, de communibus rebus ut consulerent, placuissetque universis ut generalis consociatio Cleri Czeci, Jednota quae dicitur, dissolveretur, eiusque loco dioecesanis societates institui liceret, dum salva in iis essent iura Episcoporum, Nos id consultum vehementissime probavimus, litterisque ad Venerabilem Fratrem Franciscum Archiepiscopum Pragensem, IV Calendas Februarias anno vertente, datis, ratum habuimus.

At vero, quominus id efficeretur quod Episcopi peropportune decreverant, didicimus Jednotam, contra ac sperabamus, omni ope repugnantem obsistere, causam interserendo non illud valere quod nec iis auditis quorum interesset, nec servatis iudiciorum sollemnitatibus, esset constitutum. Huius causae nemini non apparet inanitas, modo consideretur, quantum Jednota et sic, ut memoravimus, se gerendo, et ea in vulgus praedicando quae novimus, attulisset detrimentum ecclesiasticae disciplinae; cuius quidem integritatem religiose tueri cum deberent Episcopi, non iis profecto erat cunctandum quin eam, ubi violatam vidissent, restituerent. Ceterum adhibita ab Episcopis ratio nequaquam iudiciorum requirebat formulas, utpote quae ad administrativum, ut dici solet, non ad iudiciale, sive contentiosum sive criminale, pertineret genus.

Haec omnia quamvis Jednotae moderatoribus ad considerandum proposita, et postea latissime pervulgata essent, nihilominus tamen Episcopis iubentibus contumaces resistere perseverarunt, atque ad res novas pro Jednotae instituto moliendas vel maiore contentione incubuerunt. Quin fuerunt etiam qui hoc asseverare non vererentur, propensam Apostolicam Sedem esse ad legis de sacro caelibatu severitatem mitigandam, ea lege solvendo qui ecclesiasticum ordinem deseruissent. Equidem hic morari et quam longe a vero totum hoc absit, ostendere, non sane putamus necessarium. Constat enim, si Latina viget floretque Ecclesia, magnam partem roboris gloriaeque eius ab ipso clericorum caelibatu manare, ob eamque rem omnino eum esse sartum tectum conservandum. Quod quidem numquam fortasse alias tam necesse fuit quam hoc miserrimo tempore, cum, in tantis tamque late diffusis corruptelarum illecebris, indomitae effrenataeque animorum cupiditates ubique dominantur, nec quidquam aliud hominibus esse videtur propositum, nisi temere indulgere sibi fluxisque huius vitae voluptatibus perfrui. Catholicus igitur sacerdos qui ad perturbatos animi motus cohibendos ceteris dux debet esse, videat ne in hoc tanto officii munere ipse claudicat, verum omnes exemplo suo confirmare pergat, semperque meminerit Sancti Siricii Pontificis sic hortantis: »ut a die ordinationis nostrae sobrietati ac pudicitiae et corda nostra mancipemus et corpora«¹.

Itaque, Venerabiles Fratres, quod pluries iam Nos ex occasione professi sumus, idem nunc sollemniter affirmateque testamur, fore numquam ut haec Apostolica Sedes sanctissimam eam maximeque salutarem legem caelibatus ecclesiastici aliqua ex parte extenuando mitiget, nedum aboleat. Item negamus — ut iam fecimus in illis ad Archiepiscopum Pragensem datis litteris — eas, quas nonnulli contendunt inducere in Ecclesiae disciplinam, exactas ad popularem rationem, rerum novitates, unquam ab Apostolica Sede approbari posse. De Jednota vero, ab Episcopis quae statuta memoravimus, Nos iterum apostolicae auctoritatis pondere augemus;isque, pro conscientia officii, obtemperaturos, qui eius consociationis participes sunt, valde confidimus.

Interea, dum expectamus ut illorum concidat aliquando pervicax contumacia, recreat Nos afflictos et reficit quod affertur, sacerdotes illic natione Germanicos Episcoporum et potestati se subiecisse et praescriptionibus obsecutos esse, similiterque non paucos e Clero Czeco induxisse animum ut Jednotam relinquerent. Quos utinam subsequantur ceteri, quos caeco impetu praecipites ferri videmus, ac, cernentes

¹ Ad Himerium, c. VII, n. 10.

quo ruituri sint, tempori resipiscant seseque ad bonam frugem recipere maturent.»

Iz očetovskih besedi papeževih moremo spoznati, kaj je v duhu Cerkve in kaj vodi od nje. Kajne, dragi moji sodelavci v vinogradu Gospodovem, po teh točnih besedah sv. očeta hočemo uravnnavati tudi nadalje svoje duhovsko življenje.

V duhovskem semenišču vlada, kolikor morem spoznati, dober duh in mladeniči bogoslovci so navdušeni za poklic, ki so si ga zbrali. Bog daj blagoslov in rast v dobrem! Molitev, pogosto sv. obhajilo, Marijina kongregacija, temeljito učenje bogoslovja so sredstva, da bodo mogli naši kleriki ostati stanovitni tudi sredi najbolj burnih viharjev. Z vnetim sodelovanjem, z milostjo božjo bodo bogoslovci olajšali tudi škofu skrb in odgovornost, ki jo nalaga sv. Pavel škofom, ko piše: »ut nemini manus cito imponas«.

Da pa ostanemo stanovitni prav vsi, ne zanemarjajmo za milost stanovitnosti potrebnih sredstev: cultus Ss. Cordis, Congregatio Mariana, confessio saltem bis quolibet mense, meditatio et brevis lectio pia quotidiana, fuga occasionis proximae.

O koliko vam koristi Sodalitas Ss. Cordis! Zapisniki o sestankih so zanimivi in dokazujejo, da umevate gospodje naloge in potrebe naših dni!

Ali ste vsi v številu sacerdotum adoratorum? In ali darujete vsaj eno uro tedensko izključno Jezusu v presv. Rešnjem Telesu? Večinoma smo vsi prav blizu tabernaklja, v katerem je naš Bog in naš Gospod! Živa vera te bo gotovo k njemu vlekla.

Kaj pa duhovne vaje vsaj vsako tretje leto (can. 126)? Dolžan sem paziti, da se jih udeleži vsak duhovnik. Dekani, pomagajte mi v tej skrbi in opozarjajte gospode v dekanijah, ki bi na to dolžnost pozabili.

II.

Lani smo imeli nekaj važnih shodov. Naj o teh shodih kaj malega omenim.

Dne 8. aprila 1920 (Škof list 1920, str. 37) je bil običajni letni shod dekanov. Razpravljali smo dosti temeljito o gmotni bedi duhovnikov. Sestavil se je poseben odbor gospodov, ki naj to zadevo zasleduje. In res je sestavil predlog o ureditvi duhovniške kongrue, ki ga je ordinariat poslal po poverjeništvu za uk in bogočastje na ministrstvo ver v Belgrad. Dekani so poslali poseben dopis našim predstavnikom. Pri belgrajski vladi se je informiral predstavnik župnik Škulj, ki mi je sporočil, da sedaj v teh zmešnjavah ni mogoče ničesar doseči. Tudi jaz in nadškof dr. Bauer sva meseca oktobra osebno posredovala: dobila sva nekaj obljub za upokojenje.

Govorili smo tudi o samopomoči duhovnikov. Kot uspeh beležim, da smo v danem okviru povečali

razne pristojbine. Tudi v podpornem duhovskem društvu se je nadejati več gibanja. Letos bo imelo nekako 30 tisoč kron na razpolago za najnujnejše potrebe (Škof. list 1920, str. 78).

V važni zadevi so dekani prihiteli v Ljubljano konec septembra. Dobili so obsežno poročilo o političnem položaju ter o našem časopisju. Poročila so bila poučna. Navdušili so se gospodje za podrobno delo, kako naj med vernike pride čim več naših dobrih listov. Želeli so gospodje pastirski list za volitve in o časopisih. Mogel sem jim povedati, da se tak pastirski list že tiska (Škof. list 1920, str. 77). Upam, da so dekani agitacijsko delo po dekanijah zasnovali in izpeljali.

Važen in poučen je bil tudi sestanek dekanov dne 17. in 18. avgusta. Pod vodstvom glavnega poročevalca kononika Nadraha so se posvetovali, kako naj uredi svoje kanonične vizitacije, da bodo zares uspešne in koristne. Ni dvoma, da bodo dekani svoje sklepe izpeljavali. Kar so predlagali ordinariatu, se bo upoštevalo.

Dne 11. februarja je bil tudi sestanek dekanijških voditeljev Marijinih družb. Gospodje so sklenili, naj dekanijški voditelji ostanejo in se zopet izvolijo tam, kjer jih ni več. Prav so ukrenili, da naj se v Marijino kongregacijo ne sprejme vsako dekle in vsak mladenič, ampak le najboljši, kakor je prvotni namen te družbe. Za ostale mladeniče in dekleta naj se pa zasnujejo mladeniške in deklinške zveze (Škof. list 1920, str. 27). Poprašam voditelje: Ali ste začeli v tem smislu delovati, čistiti kongregacije in snovati mladinske zveze? Mislite li potrebno delo letos nadaljevati?

Pri istem sestanku je referent profesor dr. Merhar predložil več nasvetov za boljše in bolj enotno vodstvo Marijinih družb. Navzoči so sklenili, naj se izvoli osrednji odbor voditeljev ljubljanskih družb, ki naj sklepa o predlaganih točkah. Osrednji svet je izvoljen in odobren; otvoril je posvetovalnico za Marijine družbe pri jezuitih in naročil dekanijškemu voditeljem, naj čimprej pošljejo letna poročila, da se bo sestavila in objavila nova statistika Marijinih družb v naši škofiji. (Škof. list 1920, str. 66.) — Ali ste gospodje naročilu ustregli? Kajne, točna statistika bi nas vse izredno zanimala in bila bi prav poučna.

III.

Naročam, da pogledate lanski pastirski list gospodom duhovnikom (Škof. list, str. 3—5). Spodbujam vas za socialno politično, izobraževalno, karitativno in sploh cerkveno delo. Prosim, da bi ta list še letos prečitali, morda na kakem shodu Sodalitatis, pa se odločili za kar mogoče obsežno delo po župnijah. Ni

vam treba priporočati mladinskega gibanja ali kongregacij ali misijonov. Saj ste za vse to vneti, vedoči, da je vse to za versko življenje nujno potrebno. Le po organizacijah moremo rešiti mladi rod, da ne propade in da se od Cerkev ne odvrne. Pomanjkljivosti, neuspehi naj vas ne strašijo. Spoznavajte jih in v sestankih se posvetujte, kako bi vse znova popravili.

Priporočam vam podrobno delo, podrobno pastirovanje od vasi do vasi, od hiše do hiše. Imamo po škofiji več zgledov, kako uspešno je tako podrobno, dobro zamišljeno, z duhovsko resnobo in ljubeznijo izvrševano delo.

Iz raznih predlogov na sestankih potolažen posnamem, kako globoko spoznate vsi potrebo izobraževalnega društva po župnijah. Ali bi ga mogli znova zasnovati in voditi? Kako pa? Navodilo dobite v poročilu o katoliškem shodu v Ljubljani l. 1913 (posebna knjiga) in pa posnetek v naši »Instructio pastoralis« (str. 174). Vredno je, da prečitata in uvažujeta točno in iz življenja posneto poročilo o izobraževalnih družtvih, kakor ga je na lanskem dekanskem shodu podal prošt in dekan p. Valerijan Učak (Škof. list 1920, str. 39—41). Dekane prosim, naj ga na shodu Sodalitatis prečitajo in preresetavajo ter poskrbe za primerne sklepe kot navodilo duhovnikom.

Sprožil sem misel, naj bi bili letos o primernem času krajevni katoliški shodi. Sestavil naj bi se točen program po sedanjih potrebah, izdelal načrt za govore o najbolj perečih vprašanih in naprosili se dobri, ljudski govorniki. Misel je vseč duhovnikom in laikom; naši predstavniki bi nam pomagali. Kaj pa vi, gospodje, o tem mislite? Mogli bi se na shodu dekanov o tej zadevi točno dogovoriti. Ako bom mogel, bom na shodu predložil načrt v posvetovanje.

Da se za vsestransko in neumorno delo neprestano navdušujete, čitajte radi našo Instructio (str. 126—189) in pa prelepo knjigo: »Pastoralno bogoslovje, spisal dr. Fr. Ušeničnik,« ki vse dotične zadeve točno in korektno obravnava pod naslovom: »Dušni pastir, duhovni voditelj krščanske občine (posebno str. 724—773).

Proseč Gospoda za milost uspešnega delovanja v Njegovem vinogradu in za milost ljubezni in sloge med vsemi nami vas vse prisrčno pozdravljam in vam pošiljam pastirski blagoslov.

V Ljubljani, dne 16. januarja 1921.

† Anton Bonaventura,

škof.

9.

Postna zapoved.

Pooblaščen od sv. stolice določujem glede postne zapovedi za leto 1921. v ljubljanski škofiji:

I.

1. Zapoved o zdržnosti zahteva edinole zdržnost od mesa in mesne juhe. Torej je vse dni zdržnosti dovoljeno rabiti katerokoli živalsko maščobo. Veže pa zapoved o zdržnosti vse, ki so izpolnili sedmo leto starosti.

2. Zapoved o postu dovoljuje samo enkratni obed na dan; vendar pa sme vsakdo kaj malega zaužiti tudi zjutraj in zvečer, kakor je v dotičnem kraju navada. Dovoljeno je tudi pri istem obedu uživati meso in ribe. Glavni obed se sme preložiti od poldne na zvečer. Veže pa zapoved o postu vse vernike od izpolnjenega enoindvajsetega do začete ga šestdesetega leta.

II.

Katere dni v letu je zapovedana samo zdržnost, katere zdržnost in post, katere sam post? Odgovor:

1. Zdržnost od mesa je zapovedana vse petke celega leta.

2. Zdržnost od mesa in post sta zapovedana:

- a) na pepelnično sredo;
- b) v petkih štiridesetdnevnega posta;
- c) v sredo, petek in soboto vsakega kvatrnega tedna;
- č) v soboto pred Binkoštimi, na dan pred praznikom Vseh svetnikov (31. oktobra) in pred Božičem (24. decembra).

Na dan pred praznikom Marijinega vnebovzvetja letos ne bo ne posta ne zdržnosti, in sicer zato ne, ker je letos ta dan (14. avgust) nedelja.

3. Samo post je zapovedan vse druge dni štiridesetdnevnega posta. Vse te dni, v katere je zapovedan samo post, je vsem vernikom dovoljeno uživati tudi pri večerji mesne jedi.

4. Zapoved o zdržnosti in postu ne veže ob nedeljah štiridesetdnevnega posta, v zapovedane praznike in tudi ne v odpravljene praznike, ki jih v naši škofiji še praznujemo.

5. Na veliko soboto preneha opoldne zapoved o zdržnosti in postu.

6. Od zapovedi o zdržnosti in postu so izvzeti:

- a) verniki v tistih krajih, v katerih je semenj;

b) vse postne dni v letu razen dneva pred Božičem in velikega petka vojaki, orožniki in finančni stražniki ter njihove družine.

7. Od zapovedi s a m e z d r ž n o s t i so vse postne dni v letu razen dneva pred Božičem in velikega petka izvzeti: vsi delavci z družinami vred v rudokopih in tovarnah; sprevodniki po železnicah in oni potniki, ki morajo jesti v železniških gostilnah; vsi uslužbenci in potniki po ladjah, kadar morajo na ladjah obedovati; vsi, ki so z družino in postrežniki v zdraviliščih; vsi, ki so po okolišnih primorani jesti v javnih gostilnah, in oni, ki so od drugih odvisni, pa si ne morejo oskrbeti postnih jedi; oni, ki žive po kaznišnicah, namreč kaznjenci, pazniki in drugi uslužbenci.

Vsem onim, ki se bodo polajšav posluževali, svetujem, naj bi kot malo nadomestilo izmolili en Očenaš in Češčenamarijo ali podelili kaj malega vbo-gajme.

III.

Posameznim osebam ali rodbinam more, po cerkvenem pravu (kan. 1245) tudi njih župnik podeliti začasno polajšavo postne zapovedi.

Spovednik pa sme samo preso-jati, če je kdo od samega posta izvzet iz kakega posebnega od Cerkve priznanega razloga. Iz takih razlogov post ne veče:

a) bolnikov in okrevajočih, telesno slabotnih, katere bi vsled posta glava precej bolela ali bi se jim v glavi vrtelo;

b) mater pred porodom in po porodu, naj so tudi telesno zdrave in močne;

c) vseh onih ubožcev, ki živež beračijo, ki imajo sploh nezadostno hrano;

d) raznovrstnih delavcev, ki morajo opravljati težka dela, kakršni so: kmetovalci, mizarji, kovači, zidarji, tkalci, kamnoseki, čevljarji itd. Vsi ti so od postne postave izvzeti, čeprav so trdnega telesnega zdravja;

e) postna zapoved ne veže onih, ki morajo opravljati naporno dušno delo; to so n. pr. ljudski učitelji; dijaki; profesorji, če se morajo za predavanja naporno pripravljati; cerkveni pridigarji, kakor misijonarji ob času misijonov. Vsi ti so izvzeti od postne zapovedi le, če radi posebnih okolišnosti ne bi mogli izpolnjevati svojih dolžnosti.

Upam, da bomo tako olajšano zapoved vsi prav radi in vestno izpolnjevali. Molimo in delajmo pokoro, da se naš Bog usmili in ne postopa z nami, kakor bi s svojimi mnogimi grehi zaslužili.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1921.

† Anton Bonaventura,
škof.

10.

Za konference v letu 1921.

I.

Konference društva Sodalitatis naj se vrše po predpisih pravil družbe. Koristne so za obnovitev in utrditev duhovskega duha, prijateljskih odnošajev in za enotno delovanje v dušnem pastirstvu. V letu 1921. bi mogle postati še prav posebno važne za obrambo naših krščanskih in cerkvenih pravic. Gg. dekane, oziroma voditelje prosim, naj te konference urejajo in vodijo po že izkušenih navodilih.

II.

Konferenco gg. arhidiakonov in dekanov sklicem v sredo, 20. aprila ob pol 10. dopoldne v škofijsko palačo. Za njo določim sledečo stvarino:

1. Razprava o določenih novega zakonika kan. 139, § 3. in kanon 142 v smislu in po določenih v Škofijskem listu leta 1920., stran 91 in 92, števil. 92.

2. a) Vzroki razširjevanju komunističnega in socialdemokratskega gibanja po naših župnijah ter deloma odpor proti duhovskemu vplivu na ljudstvo;

b) izdatni pomočki zoper to gibanje.

3. Strežba bolnikov v župnijah po deželi.

III.

Na pastoralnih konferencah obravnavajte sledečo stvarino:

1. Na pomladni konferenci:

a) Občevanje Zvečičarjevo z moškimi kot vzor za pastoracijo mož.

b) Kako bi se moglo vzdržati pogosto prejemanje sv. obhajila pri otrocih, posebno pri fantičih, ko več v šolo ne hodijo, in kako bi se moglo pospešiti bolj pogosto obhajilo pri odraslih moških sploh?

c) Casus:

Iuventius catholicus, captivus bellicus in Russiam ductus, ibi commorans amore captus est erga Anastasiam, puellam confessionis orientalis schismatica et anno 1920 cum ipsa secundum morem a regimine rei publicae sovieticae introductum civiliter matrimonium

contraxit. Liberatus e captivitate cum Anastasia domum reversus et matrimonium suum legibus Ecclesiae Catholicae conformare desiderans parochio se sistit atque affirmat verosimiliter etiam Anastasiam in Ecclesiam Catholicam se adducturum esse.

Quaeritur: 1. Estne matrimonium in circumstantiis expositis in initum validum an non? — 2. Si validum, suntne quaedam ad normam canonum supplenda, praesertim si mulier permaneret in schismate? — 3. Quando in matrimoniis mixtis contra leges Ecclesiae Catholicae in initis vel attentatis catholica pars incurrit excommunicationem? — 4. Quomodo agendum parochio in conversione Anastasiae et quae valent regulae circa baptismum ex haeresi vel schismate ad Ecclesiam Catholicam redeuntium.

2. Na jesenski konferenci:

a) Kako gojiti na kmetih ljubezen do rodne zemlje (cfr. Synod. I, pg. 99)?

b) Kako bi mogli skrbeti za dušno in gmotno korist onih, ki se zopet selijo v Ameriko?

Za Ljubljano: Kako dobiti dušnopastirski stik z družinami po mestu?

c) Casus conscientiae:

Cajus mercator Titum mercatorem adversarium politicum tempore electionum acerrime impugnat ac tanto prosequitur odio, ut ne salutantem quidem resalutet. — Ejus defectus natalium (omnibus ignotos) divulgat, crimen ob quod ante annos in regione externa ad carcerem damnatus erat sed nunc oblivione deletum est, plurimis manifestat, quo fit ut multi jam abstineant a mercibus apud Titum emendis. Item pa-

lam loquitur Titum adulterum esse, quod asserit se ex epistolis interceptis rescivisse.

Ipsa vero Cajus Tito vix melior existit; nam merces ante bellum parva pecunia comparatas maximo pretio nunc vendit, mensuras et pondera modice falsificando magnum lucrum percipere studet, famula quadam carnaliter abutitur, unde et prolés nascitur, pro qua tamen expensas paternitatis solvere renuit excipiens illo tempore alios quoque amasios ad eam accessisse.

Quaeritur:

Quaenam sint signa dilectionis omnibus debita? An et quando liceat manifestare defectus et crimina occulta?

Quaenam obligatio restitutionis ex injusta diffamatione?

Quid de secreto epistolari?

Quid valet de restitutione ex percepto iniusto lucro in mercatura?

Quid sint furta minuta?

Quaenam sit obligatio restitutionis ob fornicationem et quaenam sint officia parentum erga prolem illegitimam?

Quid ad casum?

Gg. dekane prosim, naj zapisnik in odgovore na vprašanja, ne le jesenske, ampak tudi pomladanske konference, pošljejo ordinariatu takoj, ko jo izvrše.

V Ljubljani, 12. januarja 1921.

† Anton Bonaventura,
škof.

11.

Tvarina za izpite duhovnikov leta 1921.

I. Iz moralke: De conscientia; de peccatis; de virtutibus theologis; de octavo praecepto; de statibus particularibus (Noldin).

Iz kanoničnega prava: Lib. III, tit. VII. De matrimonio: cap. II, III, IV, cann. 1035—1080; tit. XII. De sepultura ecclesiastica, cann. 1203—1242.

Iz pastirstva: Vsa tvarina o zakramentih.

II. Iz osnovnega bogoslovja: De divina institutione Ecclesiae hierarchicae, de primatu, de notis Ecclesiae.

Iz dogmatike: Recolantur capita dogmatica, communia et distinctiva, Ecclesiae catholicae relate ad iudaismum, protestantismum et ecclesiam orthodoxam.

III. Iz biblične vede:

S. Z.: 1. Nauk o inspiraciji, s posebnim ozirom

na okrožnico Benedikta XV. »Spiritus Paracletus«. — 2. Eksegeza prvih deset poglavij Geneze. — 3. Uvod v didaktične knjige S. Z.

N. Z.: Splošno, kakor določa Škofijski list 1918, str. 64. — Natančneje: 1. Evangeliji (starost, pisatelj, jezik, namen štirih evangelijev). — 2. Gospodove prilike v nedeljskih perikopah. — 3. Življenje in delovanje sv. Pavla po opisu v Dejanju apostolov. — 4. Literarno delo sv. Pavla s posebnim ozirom na njegove pastirske liste. — 5. List sv. Jakoba (pisatelj, vsebina, razlaga).

Izpit se bo vršil za letnik 1920. in 1919. v sredo, 31. avgusta, za letnik 1918. v četrtek, 1. septembra 1921. v duhovskem semenišču.

Kn. škof. ordinariat v Ljubljani, dne 12. januarja 1921.

12.

Orationes imperatae.

Mesto molitve »pro pace« naj se ob dneh, za katere je bila ta molitev dozdej ukazana (Škof. list 1920, str. 74), v prihodnje jemlje molitev »Ecclesiae«

(inter orationes diversas Nr. 10). Ako to oracija že rubrike predpisujejo, izpade dotični dan oratio imperata.

13.

Vojaški grobovi.

Po mirovnih pogodbah morajo vse prizadete države skrbeti za grobove in pokopališča tujih vojakov, vojnih ujetnikov in bivših internirancev.

Po dopisu poverjeništvu za uk in bogočastje z dne 5. jan. 1921, št. 6380 20 je predložiti ministrstvu ver sezname teh mrličev in njih grobov.

Za grobove podanikov Čehoslovaške in o grobovih ruskih vojakov v Sloveniji je zadeva urejena že od lani.

Torej je treba urediti še izkaze umrlih podanikov Nemčije, Avstrije, Bolgarske in Ogrske. Župnim uradom se zato naroča, da naj do 15. februarja t. l. pošljejo ordinariatu prepise iz mrliških matric o smrtnih slučajih podanikov gori omenjenih držav, za vsako posebej. V predelku »pokopališče« naj se pristavi, ali je grob v vrsti, ali v posebni skupini, ali obstoji posebno vojaško pokopališče.

14.

Konkurzni razpis.

Ker se po prvem razpisu (Škof. list 1920, str. 68) župnija Polica ni popolnila, se imenovana župnija s tem v drugič razpisuje.

Pravilno opremljene prošnje je nasloviti na poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani.

Kot zadnji rok za vlaganje prošenj se določa s tem dan 20. februarja 1921.

15.

Škofijska kronika.

Cerkveno odlikovanje. Za škof. duhovna svetnika sta bila imenovana Jožef Lavtižar, župnik v Ratečah, in Ivan Šašelj, župnik v Adlešičih.

Podeljena je župnija Nemška Loka Jožefu Roglju, župnemu upravitelju istotam.

Sprejeti so bili v kler ljubljanske škofije: Ivan Drunecký, bivši župnik v Podgorju v Rožu; Franc Krašna, bivši kaplan v Dobrli vasi; Franc Umnik, bivši župnik v Slovenjem Plajberku; P. Sadok (Maks) Goričar, O. P.

Namešeni so bili: Franc Umnik za ekspozita pri Sv. Joštu nad Kranjem; Pavel Gril, kaplan iz krške škofije, kot kaplan v Kranju; Franc Belec, bivši kaplan v Starem trgu ob Kolpi, za prefekta v zavodu sv. Stanislava.

Premešeni so bili: Ignacij Oberstar, ekspozit na Zdihovem, za župnega upravitelja na Sinji vrh; kaplan Jakob Miglič iz Loškega potoka za ekspozita na Zdihovo; kaplan Jožef Logar iz Podzemlja v Črnomelj.

Izpust iz ljubljanske škofije je dovoljen: Antonu Kocijančiču, župniku v začasnem pokoju, in Albertu Pravstju, bivšemu kaplanu v Dobu.

Umrovljen je dr. Josip Sever, mornariški nadkurat (bivališče: Št. Vid nad Ljubljano); začasni pokoj je dovoljen Ivanu Dežmanu, bivšemu kuratu v Harijah (bivališče: Lancovo pri Radovljici).

Umrl je Anton Kržič, častni kanonik, profesor veronauka v p., v Ljubljani dne 3. decembra 1920. N. p. v m!

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 21. januarja 1921.